

Univerza v Mariboru

Slomškov trg 15
2000 Maribor, Slovenija

JAVNA OBRAVNAVA

Št.: 013-4/2023/4/400-AG
Maribor, 8. 11. 2023

PREDLOG ZA OBRAVNAVO OSNUTKA SPREMEMB IN DOPOLNITEV PRAVILNIKA O DOKTORSKEM ŠTUDIJU NA UNIVERZI V MARIBORU ŠT. 012/2018/1

1. Obrazložitev

Senat Univerze v Mariboru je leta 2018 potrdil Pravilnik o doktorskem študiju na Univerzi v Mariboru št. 012/2018/1 (Obvestila UM, št. XXXVI-4-2018), ki je bil v manjšem obsegu spremenjen in dopolnjen v letih 2019 in 2021.

19. 9. 2023 je bila sklicana 1. izredna seja Sveta Doktorske šole UM, ki je bila namenjena strateškemu vprašanju nadaljnega razvoja Doktorske šole UM. Evidentiranih je bilo več potrebnih sprememb, ki večinoma terjajo daljšo razpravo in usklajevanje. Na seji se je odprla tudi razprava o nosilstvu in ustreznosti referenc nosilcev na doktorskih študijskih programih. Med drugim je bila izpostavljena problematika pri določenih skupinah nosilcih, ki zaradi posebnih okoliščin v določenem obdobju težje izpolnijo pogoje za nosilstvo. Hkrati se je ugotovilo, da so imele članice različno prakso reševanja omenjene problematike. Podobna razprava se je odprla tudi na izobraževanju za vodje doktorskih študijskih programov, ki je bilo izvedeno 28. 9. 2023.

S ciljem, da bi čim prej poenotili prakse na fakultetah in uradno potrdili posebne okoliščine oz. upravičene razloge glede izpolnjevanja pogojev za nosilstvo, je bil pripravljen predlog izjem pri izpolnjevanju pogojev za nosilstvo na doktorskih študijskih programih. Predlog omogoča določene izjeme pri doseganju pogojev za nosilstvo na podlagi 9. člena Pravilnika o doktorskem študiju na UM. Predlog je dobil soglasje Kolegija rektorja in Sveta Doktorske šole UM (2. izredna seja). Na podlagi soglasja k predlaganim spremembam 9. člena je bilo dogovorjeno, da se pripravi predlog sprememb in dopolnitev Pravilnika o doktorskem študiju na UM, ki vključuje predlagane spremembe 9. člena Pravilnika o doktorskem študiju na UM, uskladitve s spremenjenimi določili Statuta Univerze v Mariboru in redakcijske popravke.

Večje predlagane vsebinske spremembe in dopolnitve se nanašajo na 9. člen Pravilnika, in sicer so določeni upravičeni razlogi, zaradi katerih se posameznemu nosilcu učne enote na doktorskem študiju lahko podaljša nosilstvo učne enote za čas trajanja opravičljivih razlogov na način, kot je določeno za področje izvolitev s 187.a členom Statuta UM. Določeni so tudi kriteriji imenovanja izvajalcev na doktorskem študiju, ki niso nosilci ter izjeme, ki veljajo v primeru, če posameznemu nosilcu ob preverjanju referenc pred objavo razpisa za vpis za naslednje študijsko leto manjka zgolj ena referenca in je pričakovati, da jo bo pridobil do začetka novega študijskega leta. Prav tako je določeno, kaj se

zgodí v primerih, da posamezni nosilec več ne izpolnjuje pogojev za nosilstvo in nima upravičenih razlogov oz. ne spada med izjeme za podaljšanje nosilstva. Natančneje je določeno, da se v primeru, če fakulteta za posamezni študijski program ne more več zagotoviti kritične mase nosilcev za celovito in kakovostno izvedbo študijskega programa, le-ta v posameznem študijskem letu oz. do izpolnitve pogojev, ne razpiše. Predlagano je, da se spremembe 9. člena Pravilnika o doktorskem študiju na UM začnejo uporabljati v postopkih priprave razpisa za vpis v doktorske študijske programe za študijsko leto 2024/2025.

Manjše predlagane spremembe predstavljajo:

- definiranje spolno vključujoče rabe jezika,
- uskladitve s spremenjenimi določili Statuta Univerze v Mariboru (kot so spremembe, ki so potrebne zaradi izteka prehodnega obdobja za uskladitev vseh doktorskih študijskih programov s tem Pravilnikom določenimi minimalnimi standardi kakovosti, uskladitev nalog Sveta doktorske šole UM, določenih s 260.a členom Statuta UM, spremembe zaradi preoblikovanja Sveta Doktorske šole UM v stalno komisijo Senata UM);
- eksplicitno se zapiše praksa, da v primeru, kadar je predlagan tudi somentor, mentor in somentor vedno podata skupno mnenje;
- redakcijske popravke (preoblikovanje ARRS v ARIS, dopolnitev naslova člena glede na vsebino člena, ažuriranje pravnih podlag v prilogah Pravilnika, spremembe zaradi poteka prehodnega obdobja iz 48. člena Pravilnika o doktorskem študiju UM) in popravke zaradi večje jasnosti besedila.

Rektor Univerze v Mariboru
prof. dr. Zdravko Kačič

2. Besedilo osnutka

Na podlagi 253. člena Statuta Univerze v Mariboru (Uradni list RS št. 100/2023 – UPB 14) je Senat Univerze v Mariboru na _____ seji dne _____ sprejel

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE PRAVILNIKA O DOKTORSKEM ŠTUDIJU NA UNIVERZI V MARIBORU ŠT. 012/2018/1

1. člen

V Pravilniku o doktorskem študiju na Univerzi v Mariboru št. 012/2018/1 (Obvestila UM št. XXXIX-9-2021 – uradno prečiščeno besedilo – UPB 1) se v 9. členu, Prilogi 12 in Prilogi 13 kratica »ARRS« nadomesti s kratico »ARIS«.

2. člen

V 3. členu se v prvem odstavku črta beseda »najvišji«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Pravilnik uporablja besedo doktorski študent v pomenu doktorski študent od vpisa na doktorski študijski program do uspešnega zagovora doktorske disertacije.«

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) V tem Pravilniku se izrazi, ki se nanašajo na osebe in so zapisani v moški slovnični obliki, uporabljajo kot nevtralni za vse spole.«

3. člen

V 6. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Doktorski študijski programi se med seboj razlikujejo zlasti glede na način organizacije, stopnje interdisciplinarnosti in izpolnjevanja dodatnih standardov odličnosti. Organizirani so lahko v okviru ene ali več članic univerze ali v sodelovanju s slovenskimi ali tujimi partnerskimi institucijami.«

4. člen

V 7. členu se naslov člena spremeni tako, da se glasi: »(Doktorska šola UM in Svet Doktorske šole UM)«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Za doktorske študijske programe se izpolnjevanje s tem Pravilnikom določenih minimalnih standardov odličnosti preverja ob prvi akreditaciji in vsako leto pred potrditvijo razpisa za vpis za naslednje študijsko leto.«

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Svet Doktorske šole UM:

- obravnava študijske programe tretje stopnje,
- obravnava razpis za vpis v doktorske študijske programe,
- preverja ustreznost študijskih programov tretje stopnje pred razpisom za vpis,
- obravnava teme doktorskih disertacij,
- obravnava spremembe in (samo)evalvacijska poročila študijskih programov tretje stopnje,
- obravnava in potrjuje program vsebin, katerih izvedba se ponudi vsem doktorskim študijskim programom (npr. vsebine s področja prenosljivih znanj),
- predlaga aktivnosti za spremljanje in dvig kakovosti doktorskega študija na univerzi,
- obravnava tudi druga vprašanja s področja doktorskega študija ter senatu univerze podaja predloge in mnenja.«

5. člen

V 9. členu se v šestem odstavku besedna zveza »pristojne komisije senata« nadomesti z besedno zvezo »Sveta Doktorske šole UM«.

V sedmem odstavku se drugi stavek spremeni tako, da se glasi: »Če je posamezni visokošolski učitelj nosilec več (največ dveh) učnih enot na doktorskih študijskih programih Doktorske šole na UM, mora za vsako učno enoto izkazovati različne reference, na način in pod pogoji iz prvega do tretjega odstavka tega člena.«

Za osmim odstavkom se dodajo novi deveti, deseti in enajsti odstavek, ki se glasijo:

(9) Če obstajajo upravičeni razlogi, zaradi katerih posamezni nosilec ne izpolnjuje kriterijev za nosilstvo, določenih s tem členom, se mu lahko podaljša nosilstvo učne enote za čas trajanja upravičenih razlogov na način, kot je to urejeno za področje izvolitev v 187.a členu Statuta Univerze v Mariboru. Upravičeni razlogi so: odsotnost z dela zaradi starševskega dopusta, opravljanje funkcije na državnem ali mednarodnem nivoju v okviru zaposlitve izven UM, opravljanje funkcije rektorja, prorektorja, predsednika Upravnega odbora, glavnega tajnika, dekana ali prodekana članice UM ali dolgotrajne zdravstvene težave. Nosilec ima pravico do podaljšanja nosilstva, v kolikor je razlog za podaljšanje obstajal v času veljavnega nosilstva. Pogoj za podaljšanje je pozitivno mnenje senata članice univerze, na kateri je oseba zaposlena, v primeru opravljanja funkcije na univerzi, fakulteti, na državnem ali mednarodnem nivoju, pa senata univerze.

(10) Imenovanje izvajalcev na doktorskem študiju, ki niso nosilci, je mogoče zgolj v primeru, če nosilec izpolnjuje kriterije po tem členu, a je v določenem študijskem letu dolgotrajno odsoten. Senat članice lahko v tem primeru izjemoma imenuje ustreznega izvajalca učne enote, ki mora izpolnjevati enake pogoje, kot so zahtevani za nosilca. Za gostujoče vrhunske znanstvenike in visokošolske učitelje, ki jih visokošolski zavodi povabijo za določen čas k sodelovanju za izvajanje posameznih manjših delov učnih enot, preverjanje izpolnjevanja pogojev za nosilca ni potrebno.

(11) Če posameznemu nosilcu ob preverjanju referenc pred objavo razpisa za vpis za naslednje študijsko leto manjka zgolj ena referenca in je pričakovati, da jo bo pridobil do začetka novega študijskega leta, mu lahko senat članice nosilstvo izjemoma podaljša za eno leto. Če nosilec po poteku enega leta še vedno ne izpolnjuje pogojev za nosilstvo iz tega člena, se učna enota umakne iz študijskega programa. Podaljšanje nosilstva na podlagi te izjeme je mogoče za največ 10 % učnih enot posameznega doktorskega študijskega programa. Študentom, ki so izbrali učno enoto, ki bo iz tega razloga umaknjena, in bodo želeli mentorja s področja učne enote, mora fakulteta zagotoviti drugega ustreznega mentorja, lahko tudi z druge institucije ali tujine.«

Dosedanji deveti odstavek, ki postane dvanajsti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(12) Vodja doktorskega študijskega programa je odgovoren, da vsako leto pred obravnavo razpisa za vpis za naslednje študijsko leto na organih fakultete preveri znanstveno aktivnost nosilcev v posameznem doktorskem študijskem programu. Dodatno preverjanje nosilcev pred oz. ob obravnavi razpisa za vpis naredi Svet Doktorske šole UM.«

Za dvanajstim odstavkom se dodata nova trinajsti in štirinajsti odstavek, ki se glasita:

»(13) V kolikor posamezni nosilec več ne izpolnjuje pogojev za nosilstvo in nima upravičenih razlogov oz. ne spada med izjeme za podaljšanje nosilstva v skladu s tem členom, fakulteta predlaga zamenjavo nosilca ali pa se učna enota začasno ali za stalno izloči iz študijskega programa.

(14) V primeru, da fakulteta za posamezni doktorski študijski program kljub izjemam, določenim s tem členom, zaradi velikega števila umikov učnih enot ne more več zagotoviti kritične mase nosilcev za celovito in kakovostno izvedbo študijskega programa, ki je za akreditacijo in izvedbo študijskega programa določena z drugim odstavkom 5. člena tega Pravilnika, se le-ta v posameznem študijskem letu oz. do izpolnitve pogojev ne razpiše.«

6. člen

V 10. členu se v šestem odstavku tretji stavek spremeni tako, da se glasi: »Mentor v postopku potrjevanja teme doktorske disertacije kratko utemelji pričakovani prispevek tako mentorja kot somentorja.«

7. člen

V 18. členu se v tretjem odstavku tretja alineja spremeni tako, da se glasi:

- »mentorjevo strokovno mnenje o predlagani dispoziciji, ki vključuje tudi njegov predlog za zunanjega ocenjevalca; če je predlagan tudi somentor, podata mentor in somentor skupno mnenje,«

8. člen

24. člen se spremeni tako, da se glasi:

(obravnavo vloge za prijavo teme doktorske disertacije na Svetu Doktorske šole UM)

24. člen

(1) Svet Doktorske šole UM (v nadaljevanju: Svet) obravnava študentovo vlogo za prijavo teme doktorske disertacije skupaj s strokovnimi mnenji in sklepom senata članice o predlogu teme doktorske disertacije in predlaganem mentorju/somentorju.

(2) Na seji Sveta predlagani mentor/somentor predstavi temo doktorske disertacije in odgovarja na vprašanja članov Sveta.

(3) Mnenje Sveta je lahko pozitivno ali negativno, lahko pa Svet od doktorskega študenta zahteva popravke in/ali dopolnitve.

(4) Če Svet presodi, da so potrebni popravki/dopolnitve vsebine ali sprememba naslova ali mentorja/somentorja predlagane teme doktorske disertacije, vlogo vrne na članico skupaj s sklepom Sveta in predlogi za popravke/dopolnitve ali spremembe. Glede na vrsto in obseg pripomb Sveta članica odloči, na kateri korak prijave teme doktorske disertacije bo vrnila postopek.

(5) Pri vsebinskih popravkih/dopolnitvah predlagane dispozicije morajo mentor, zunanji strokovnjak in pristojna katedra po enakem postopku in v enakih rokih ponovno podati mnenje o predlagani temi. O vsebinsko popravljene/dopolnjene vloge po predhodnem mnenju pristojne komisije članice ponovno odloča tudi senat članice. V primeru spremembe naslova teme doktorske disertacije zadostuje soglasje doktorskega študenta in mentorja ter sklep senata članice.

(6) Ko Svet prejme dopolnjeno vlogo, mora o njej podati mnenje.

(7) Svet svoje mnenje z gradivom posreduje Senatu UM v vseh primerih in ne glede na to, ali je mnenje pozitivno ali negativno.«

9. člen

V 25. členu se spremeni drugi odstavek tako, da se glasi:

»(2) Senat UM predlog potrdi, zavrne ali vrne članici oz. doktorskemu študentu v dopolnitev v določenem roku.

V tretjem odstavku se v drugem stavku besedilo »v petem in šestem odstavku 24. člena« nadomesti z besedilom »v četrtem in petem odstavku 24. člena«.

10. člen

V 30. členu se v drugem stavku petega odstavka besedna zveza »pristojne komisije« nadomesti z besedno zvezo »Sveta Doktorske šole UM«.

11. člen

Priloga 3 se črta.

12. člen

V Prilogi 7, Prilogi 8 in Prilogi 10 se besedilo »(Uradni list RS, št. 41/2021-UPB13) nadomesti z besedilom »(Uradni list RS št. 100/2023 – UPB 14)«.

13. člen

V Prilogi 10 se črta besedilo »ob izpolnjevanju pogojev iz 156. in 157. člena Statuta Univerze v Mariboru (Uradni list RS, št. 41/2021-UPB13)«.

V Prilogi 10 se besedilo »(Uradni list RS, št. 106/10 s spremembami in dopolnitvami)« nadomesti z besedilom »(Uradni list RS, št. 106/10 - uradno prečiščeno besedilo, 14/15 - ZUUJFO, 84/15 - ZZelP-J, 32/16, 30/18 - ZKZaš, 189/20 – ZFRO)«.

14. člen

V Prilogi 13 se besedilo preambule osnutka pogodbe spremeni tako, da se glasi:

»Na podlagi Zakona o visokem šolstvu (Zakon o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 - uradno prečiščeno besedilo, 40/11 - ZUPJS-A, 40/12 - ZUJF, 57/12 - ZPCP-2D, 109/12, 85/14, 75/16, 61/17 - ZUPŠ, 65/17, 49/20 - ZIUZEOP, 80/20 - ZIUOOPE, 152/20 - ZZUOOP, 175/20 - ZIUOPDVE, 13/21 -

skl. US, 42/21 - odl. US, 57/21 - odl. US, 206/21 - ZDUPŠOP, 54/22 - ZUPŠ-1, 100/22 - ZSZUN, 95/23 - ZIUOPZP, 102/23), Statuta Univerze v Mariboru (Uradni list RS št. 100/2023 – UPB 14), Pravilnika o doktorskem študiju na UM št. 012/2018/1 (Obvestila UM št. XXXIX-9-2021 – UPB 1 in _____), Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja na Univerzi v Mariboru št.: A4/2009 – 41 AG (Obvestila UM št. XXXIX-9-2021 – UPB 1), Pravilnika o šolninah in drugih prispevkih v visokem šolstvu (Uradni list RS št. 157/2022) ter na podlagi Navodil o prispevkih in vrednotenju stroškov na Univerzi v Mariboru št. 012/N 2/2023/412 SF, ki jih je sprejel Upravni odbor Univerze v Mariboru dne 28. 2. 2023«.

V 2. členu osnutka pogodbe v Prilogi 13 se v drugem odstavku besedilo »še z dnem promocije v znanstveni naslov« nadomesti z besedilom »po uspešno opravljenem zagovoru doktorske disertacije«.

V 4. členu osnutka pogodbe v Prilogi 13 se v 9. točki prvega odstavka besedilo », do zagovora, do promocije« črta.

15. člen

Te Spremembe in dopolnitve Pravilnika o doktorskem študiju na Univerzi v Mariboru št. 012/2018/1 začnejo veljati naslednji dan po objavi v Obvestilih Univerze v Mariboru.

Določba 5. člena teh Sprememb in dopolnitev Pravilnika o doktorskem študiju na Univerzi v Mariboru št. 012/2018/1 se začne uporabljati v postopkih priprave razpisa za vpis v doktorske študijske programe za študijsko leto 2024/2025.

Predsednik Senata Univerze v Mariboru

Rektor Univerze v Mariboru

Prof. dr. Zdravko Kačič